

Ten geleide

Een nieuwe Missie van de SVD: in de Augustinusparochie in Breda-Noord treden SVD'ers in de voetsporen van hun stichter en van pastores die hen voorgingen.

Oud-student Peter Keijsers blikt terug op zijn jaren bij de SVD.

We zijn in gesprek met p. Peter Mertes en we herdenken onze overledenen: br. Jan Hellemons, p. Cor Jooren en oud-*ROND*-redacteur Bert Bijnen. In de rubriek "SVD Wereldwijd" gaat u naar Oost-Europa, waar SVD'ers zich onder vaak moeilijke omstandigheden inzetten voor hun missie in Wit-Rusland en Rusland.

Wanneer u *ROND* ontvangt, is het bijna Pasen. Evangelist Lucas vertelt dat de vrouwen een leeg graf aantroffen. En van dat moment "ging het perspectief van mond tot mond: Hij is opgestaan, Hij is waarlijk opgestaan." (naar "Opgestaan" door Werner Noorda).

We wensen u Zalig Pasen!

Inhoud

- Nieuwe Missie in Breda-Noord 1
- Een heel gewone man 2
- Oud-student aan het woord 3
- ANBI en periodieke giften 3
- Fletchergroep in Willibrordhaeghe 4
- In Memoriam 5
- In gesprek met p. Peter Mertes svd 6
- SVD Nederland/België 7
- SVD Wereldwijd 8

Een nieuwe Missie is geboren in Breda Noord

In de afgelopen jaren begonnen de voorbereidingen voor een nieuwe SVD-gemeenschap in het bisdom Breda. Na veel overleg tussen de betrokken partijen en in overleg met bisschop Mgr. dr. Jan Liesen werd de gedroomde missie op 15 januari jl., de feestdag van onze stichter de H. Arnold Janssen, geboren.

vlnr: Ben Hendriksen, Edmund Owusu, acoliet, Mgr. Jan Liesen, Avin Kunnekkadan, Bert Wooning

Zondag 15 januari 2017

Op die zondag ging bisschop Mgr. Liesen voor in de eucharistieviering in de Franciscuskerk, een van de vier parochiekernen van de Augustinusparochie. Concelebranten waren provinciaal overste p. Avin Kunnekkadan, pp. Bert Wooning en Edmund Owusu en diaken Ben Hendriksen. Tijdens deze viering werd ook de nieuwe gemeenschap van de SVD geïnstalleerd in de Augustinusparochie. In zijn openingswoord lichtte de bisschop de komst van de missionaire gemeenschap in de parochie toe: "Vanuit Teteringen zijn honderden paters en broeders als missionarissen vertrokken naar plaatsen, verspreid over de hele wereld. Hun doel was de liefde van Christus bekend te maken door er met hun eigen leven van te getuigen. Het is een teken van de gemeenschap in geloof dat nu deze missionarissen bij ons zijn. Hun doel is onveranderd: zij leggen getuigenis af van de liefde van God met hun eigen leven. Het middel om dat doel te bereiken is hun aanwezigheid en inzet in deze parochie." Hij eindigde zijn overweging met de woorden: "De paters zijn hier, ontvang ze, aanvaard ze en laat ze zich thuis voelen in uw midden."

Om ten slotte iedereen veel succes met het werk in de Augustinusparochie te wensen.

Aan het einde van de viering stelden wij, Edmund Owusu en Bert Wooning, ons voor aan de parochianen. Provinciaal Avin Kunnekkadan dankte de bisschop voor het openen van de deuren voor de SVD in zijn bisdom. Ook bedankte hij de Augustinusparochie voor de bereidheid om de SVD'ers te ontvangen. De viering eindigde met het prachtige lied 'Dankt, dankt nu allen God'. Na afloop was er een geanimeerd samenzijn, een mooie gelegenheid voor napraten en nader kennis maken.

Onder de aanwezigen waren veel parochianen van de andere parochiekernen en ook van de Annakapel, naast een aantal medebroeders, vrienden van de SVD, SSPS zusters en familieleden van Bert Wooning.

De SVD-gemeenschap in Breda

Aangezien het ideaal is dat we vanuit een missionaire gemeenschap zullen gaan werken, hebben we na 15 januari allereerst aandacht besteed aan de vorming en het leven van onze gemeenschap. We hebben de dagorde pro-

beren in te vullen, in het bijzonder de gebedsmomenten die uiteindelijk toch de inspiratiebron moeten zijn voor onze missionaire arbeid.

Het is opvallend hoeveel mensen hier moeite hebben met de uitdrukking "missionaire gemeenschap". Men associeert "missionair" nog vaak met de "missie in verre landen waar wij vroeger postzegels en zilverpapier voor verzameld hebben..." Wij geven dan aan dat MISSIE tegenwoordig heel iets anders betekent en te maken heeft met antwoord geven op missionaire uitdagingen in ons land. De een reageert dan begrijpend en instemmend, een ander blijft er toch moeite mee houden.

Bij een nieuw begin geldt als vuistregel dat je niet moet oordelen of veroordelen, maar vooral kijken naar, observeren en meedoen met wat er gaande is om zo de situatie te leren kennen en alles te inventariseren. Na een eerste inventarisatie willen we een (voorlopig) beleidsplan voor de korte termijn opstellen. De eerste maanden doen we mee aan alle activiteiten van de parochie en wonen de (soms te) vele vergaderingen bij. Opvallend daarbij is de betrokkenheid van vele leken die als vrijwilliger meedoen om deze parochie levend te houden. Een van de kernorganen van de parochie is het pastorale team: een diaken en wij, de twee SVD'ers, ondersteund door vier dames, die als vrijwilliger aan dit pastorale team deelnemen. Bewonderenswaardig hoe zij voor ons, pastores, het pad naar de mensen toe effenen en handvatten aan ons dagelijks pastorale werk geven. De twee wekelijkse vergaderingen van ons team hebben altijd een volle agenda. In een van de eerste bijeenkomsten hebben we de taken verdeeld. Spontaan werden de diaconale/missionaire taken aan ons SVD'ers toebedeeld, naast

het lidmaatschap van het bestuur van Caritas, contact met de mensen van de verschillende buurthuizen en inzet voor de Vastenactie. Het aanbod is zo groot dat we, jammer genoeg, voorlopig niet alles kunnen aannemen. Wat opvalt is dat onze wijk vrij veel "gekleurde" mensen telt. Contact met hen maken is niet zo eenvoudig. Velen kennen ons nog niet, en velen zijn moslim en van Turkse of Marokkaanse afkomst. We gaan proberen ook hen te bereiken. Bert probeert door zijn taallessen in de stadsbibliotheek voor ca. 100 vluchtelingen (vooral Syriërs) contacten te leggen.

De bisschop verzocht Edmund wekelijks een Engelstalige eucharistieviering te houden voor de vele Engelssprekende studenten in de stad. Hij geeft hier bekendheid aan met behulp van flyers, via facebook en door mensen persoonlijk te benaderen om deel te nemen. We mikken op instellingen voor hoger onderwijs. We hopen zo meer contact te krijgen met de jongeren en uiteindelijk te komen tot een jongerenpastoraat of internationaal studentenpastoraat. Edmund is daarom gevraagd als vertegenwoordiger van onze parochie lid te worden van het team van het diocesaan jongerenpastoraat. We beraden ons nog. Edmund heeft bovendien deelgenomen aan een vormingsbijeenkomst voor pastores die recentelijk in dit bisdom begonnen zijn.

Ook bij het kerkbestuur vinden we een aandachtig en gewillig oor voor onze missionaire doestellingen en idealen. Het bestuur is blij met onze komst en hoopt dat door ons het pastoraat van de parochie een nieuwe missionaire impuls krijgt. Wekelijks brengen we via een nieuwsbrief onze doelstellingen en taken naar buiten.

Edmund blijft ook actief met zijn missie om begeleiders te scholen voor

Intocht op 15 januari

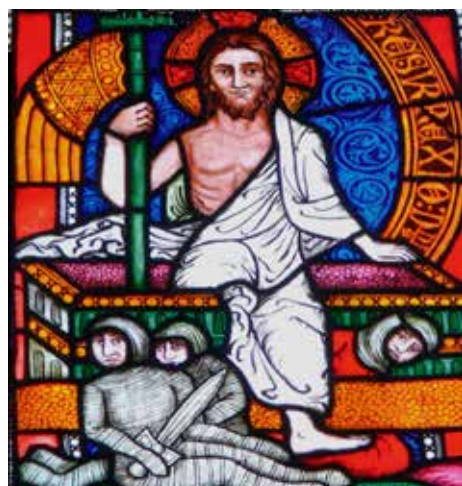
mannelijke hiv-patiënten. Veel patiënten zochten al contact met hem. Ze voelen zich bij hem veilig.

Natuurlijk zijn we ook daadwerkelijk betrokken bij de voorbereiding op doopsel, eerste communie en vormsel, typische taken voor leden van de Congregatie van het Goddelijk Woord. Edmund ging zelfs voor in een "Carnavalsviering" in een van de kerken van onze parochie. Dat vroeg de nodige voorbereiding, aangezien hij niet precies wist wat carnaval inhield.

We zijn zeer hoopvol gestemd. Veel mensen zien welwillend en belangstellend naar ons uit en verwachten (te?) veel van ons.

Over enkele maanden gaan we, zoals gezegd, een beleidsplan voor de korte termijn opstellen waarin we de onmiddellijke doelstellingen van onze aanwezigheid hier willen bepalen en de manieren hoe die te verwezenlijken. Aan de hand daarvan stellen we onze taakverdeling op als hulp en ondersteuning voor onze missionaire SVD-gemeenschap die ernaar streeft dat deze parochie meer missionair en meer "naar buiten" gericht zal worden. ■

Edmund Owusu svd en Bert Wooning svd

Verrijzenisraam kerk in Dalhem, Zweden

Een heel gewone man

Door Cobie Verheij-de Peuter

Een heel gewone man liep zomaar door de straten
Eenieder die Hem zag, kon zomaar met Hem praten
Toch was Hij niet gewoon; men zei: Hij is Gods Zoon
De blinden liet Hij zien, verlamden liet Hij weer lopen
Eenieder die Hij genas, ervoer wie Hij werkelijk was:
Oprecht en zo gewoon, een toonbeeld van Gods Zoon
Hij stierf aan 't kruis, stond op uit het graf,
nam daarmee onze zonden af
Die heel gewone man, loopt niet meer door de straten...
Maar eenieder die het wil, kan toch nog met Hem praten

Oud-student aan het woord

Peter Keijsers

Als lid van de Jungle Club had ik gelezen over verre landen met interessante culturen. Op 5 september 1965 ging ik naar St.-Willibrord in Deurne: ook ik wilde missionaris worden. Langzaam ebde dit ideaal echter weg. Kwam het door de tijdgeest of door de meisjes, die in hetzelfde jaar op school werden toegelaten?

Ik bleef op het gym en het internaat, hoewel de afstand Horst-Deurne dit

niet nodig maakte. In ons grote gezin met inwonende grootouders op een agrarisch bedrijf was thuis studeren niet gemakkelijk. Het internaatleven heeft mij - achteraf gezien - meer mogelijkheden en vrijheden gegeven dan ik thuis gehad zou hebben. Vooral de laatste jaren, waarin we door de groepsleiding werden uitgedaagd richting te geven aan een eigen plaats in de wereld, geven mij nog steeds een warm gevoel.

Als werkzoekende onderwijzer kwam ik eind jaren zeventig terug op St.-Willibrord. Ik werd de opvolger van Jan van As, die zijn studie theologie oppakte. Mijn groepsleiders werden nu collega's. Daar ontstond mijn volwassen band met de gemeente. Dit bleef, ook toen ik inmiddels in het speciaal onderwijs en basisonderwijs in Deurne en Asten werkzaam was. Samen met Fien, met wie ik 40 jaar geleden trouwde, raakte ik betrokken bij de vlooiemarkt en iets later bij de maandelijkse thematische vieringen

in de kapel. De manier waarop deze werkgroep invulling geeft aan een eigentijdse geloofsbeleving is inspirerend. Op de eerste zondag van de maand en op de grote kerkelijke feestdagen is er in de kapel aan de Vlierdenseweg een eucharistieviering of een viering van woord en gebed, waaraan we met enthousiasme meewerken.

Enkele jaren geleden, net voordat de gemeente Deurne verliet, ben ik gestopt met werken. Nu geniet ik volop van mijn vrijwilligerswerk - o.a. het geven van Spaanse les en handen-spandiensten in de kapel van St.-Willibrord. Kort samengevat: een mooi leven samen met Fien, drie kinderen en twee kleinkinderen. ■

Peter Keijsers

ANBI en periodieke giften

In ROND 205 hebben we u geïnformeerd over de Belastingdienst en "gewone" giften aan een Algemeen Nut Beogende Instelling, zoals bijv. de SVD. "Gewone" giften zijn meestal eenmalig en zijn niet vastgelegd in een overeenkomst tussen schenker en ontvanger of in een notariële akte. Als uw gift voldoet aan de voorwaarden voor gewone giften, is het bedrag van de gift aftrekbaar. Er is bij gewone giften wel een drempel en er geldt ook een maximum.

De Belastingdienst kent ook de term "periodieke" giften. Voor een periodieke gift geldt een termijn van minimaal vijf achtereenvolgende jaren, waarin jaarlijks hetzelfde bedrag

wordt overgemaakt. U legt dit vast bij de notaris. U kunt echter ook zelf een schriftelijke overeenkomst met de ontvanger sluiten.

Als uw gift aan de voorwaarden voor periodieke giften voldoet, mag u het volledige bedrag van de gift aftrekken. Er is geen drempel en er geldt geen maximumbedrag voor periodieke giften.

Voor meer specifieke informatie: Economaat SVD, 076 578 41 73 of ga naar www.belastingdienst.nl en via "zoeken" naar "giften". ■

Gerard Jansink

ECHO van lezers

In ROND 205 las ik in de rubriek "Jubilea" de namen van Cor Jooren, Joep Heinemans, Wim Giesen en Wim de Jong. Ik ken hen alle vier vanuit de tijd van de "ballingschap in Veghel". Het is goed mogelijk dat de eerstgenoemden zich mij niet (meer) zullen herinneren: ik was een eersteklasser en zij zaten in de vijfde of zesde klas. De befaamde "klassenscheiding" zorgde ervoor dat je vrijwel alleen met klasgenoten te maken had. Wim de Jong zal mij waarschijnlijk nog wel kennen, hij was een klasgenoot van me.

Hoe het ook zij, ik wil graag genoemde jubilarissen gelukwensen. Misschien herinneren zij zich nog de tekst van het "korte avondgebed", gebeden wanneer er door omstandigheden geen tijd was voor het reguliere langere gebed. Het begon aldus: "Deze dag is weer voorbij, maar onze werken zullen ons volgen... etc." De vier jubilarissen mogen tevreden zijn met de verwezenlijking van de idealen die zij zich hadden gesteld. Zij mogen terecht trots zijn op het resultaat van hun werkzaam leven. ■

Cor van den Aardwegh,
Wageningen

Komen en Gaan

- p. Vincent Wang: juni t/m augustus - op homeleave naar China.
- p. Klemens Hayon: juni t/m augustus - op homeleave naar Indonesië.
- p. Pierrot Mazono: juni t/m augustus - op homeleave naar Dem.Rep.Congo.

Fletcher Hotels in Willibrordhaeghe

“Missiehuis St. Willibrord” in Deurne is voor veel lezers van ROND een begrip. Daarom willen wij via dit artikel u op de hoogte stellen van de huidige stand van zaken. Tevens geven wij in een apart kader een kort overzicht van de geschiedenis van dit huis.

Het voormalig Missiehuis St. Willibrord in Deurne zal m.i.v. mei a.s. weer in gebruik zijn als hotel. De hotelgroep Fletcher Hotels heeft het pand gehuurd en gaat er Fletcher Hotel-Restaurant Willibrordhaeghe 4-sterren exploiteren. Aan een periode van onzekerheid na het faillissement van Zorggroepdeurne Facilitair BV, exploitant van Zorghuis Deurne en Zorgdorp Deurne, is sinds 1 november 2016 een einde gekomen. Stichting Willibrord, eigenaar van het complex, heeft per die datum een huurovereenkomst gesloten met Fletcher Hotels. De hotelgroep huurt het pand voor 20 jaar.

CEO van Fletcher Hotels, Rob Hermans, is zeer ingenomen met het voormalige Deurnese missiehuis. “Dit oude klooster heeft een grandioze uitstraling. Een aanwinst voor ons. We gaan er iets unieks van maken. De gedachte is dat Willibrordhaeghe de huiskamer van de regio gaat worden: eten, borrelen, lunchen en brunchen. En ook familiefeesten, bruiloften en jubileumfeesten zullen hier worden gehouden.

Willibrordhaeghe vanuit de lucht

De kapel blijft beschikbaar voor de maandelijkse thematische vieringen en ook voor huwelijken en uitvaarten. Daarnaast zal deze ook gebruikt worden voor zakelijke bijeenkomsten, concerten en optredens van bekende artiesten.”

Willibrordhaeghe is het 75ste hotel van de hotelgroep. In de voorbije maanden is er hard gewerkt om het gebouw aan te passen aan de laatste eisen en wensen van uitbater en toekomstige gasten en om de “Fletcher-stijl” erin aan te brengen. Bovendien zijn er meerdere kamers voor mensen met een beperking in het pand gebouwd.

De heer Anton Bos, voorzitter van Stichting Willibrord, is zeer blij met de overeenkomst met Fletcher. De Stichting is niet alleen eigenaar van

het voormalig missiehuis, maar ook van het vroegere juvenaat dat na een verbouwing in 2002 het “Nieuwe Missiehuis” wordt genoemd, en van de bungalow, gelegen op het terrein. Het “nieuwe missiehuis” wordt sinds 2016 gehuurd door de Zorgvoorziening “Samen Thuis”, terwijl Stichting ORO de bungalow huurt voor kinderen met een beperking.

Zo hebben alle gebouwen nu een goede bestemming gekregen en is er een einde gekomen aan een moeilijke periode. De toekomst kan met vertrouwen tegemoet worden gezien. ■

Gerard Jansink
(met dank aan de heren Anton Bos en Koos van Dijk svd, resp. voorzitter en bestuurslid van Stichting Willibrord)

Missiehuis St. Willibrord kent een bewogen geschiedenis

- in **1911** in Uden geopend als kleinseminarie, maar in **1944** door de Duitse bezetter in brand geschoten.
- in **1954** herbouwd in Deurne; eerst is het kleinseminarie, daarna jongensinternaat tot **1981**.
- na de sluiting van het internaat wordt het in **1983** “vakantiehuis” voor groepen zieken, bejaarden en gehandicapten, o.a. De Zonnebloem.
- in **2002** betreft de gemeenschap het tot “Nieuwe Missiehuis” verbouwde juvenaat (gebouw v.d. broederopleiding), tot de verhuizing naar Teteringen in **september 2015**.
- in **2004** wordt het hoofdgebouw geopend als “Hotel Willibrordhaeghe”, maar de economische crisis noopt het bestuur van Stichting Willibrord tot sluiting in **juni 2014**.
- in **2013** huurt Stichting Zorghuis Deurne het “Nieuwe Missiehuis” en in **2014** vestigt men Zorgdorp Deurne in Willibrordhaeghe. In **december 2015** gaan beide ondernemingen failliet.
- in **2016** komt het AZC in beeld voor opvang van asielzoekers, maar in juli trekt men zich terug.
- vanaf **februari 2016** is Thuiszorg Samen Thuis de exploitant van het “Nieuwe Missiehuis”.
- op **1 november 2016** tekent Fletcher Hotels dan het huurcontract.
- en in **mei 2017** opent Fletcher Hotel Restaurant Willibrordhaeghe 4-sterren de deuren.

“Nieuwe Missiehuis”

In Memoriam

Volledig In Memoriam op www.svdneb.nl

Op 3 februari 2017 overleed **p. COR JOOREN svd** (4 december 1927) in het Missiehuis te Teteringen. Cor, vierde kind van Gerardus Jooren en Adriana Marijnissen, is geboren in Zevenbergschen Hoek.

Hij wordt op 10 augustus 1952 in Teteringen tot priester gewijd. Na een pastoraal jaar in Sankt Augustin (D) en enkele maanden op kleinseminarie St. Jan in Soesterberg (orde houden blijkt niet gemakkelijk) wordt hij in 1954 onderprefect bij de opleiding van de broeders in Deurne. Twee jaar later kost het hem moeite weer naar Soesterberg te gaan. Hier gaat hij op assistentie. Cor twijfelt dan soms over zijn keuze voor priesterschap, missionaris zijn. Toch herpakt hij zich telkens.

Een nieuwe kans: in Liverpool Engels studeren. Als lid van de Engelse Provincie is hij leraar op het kleinseminarie van Hadzor. Dat bevalt goed. Maar die ene wens: naar de missie. Uiteindelijk gaat hij in 1967 naar Papua New Guinea.

Over ruim 30 werkzame jaren vind je in zijn dossier één brief. Andere informatie hebben we van horen zeggen. Hij werkt als pastor in parochies en heeft contact met de Charismatische Vernieuwing. De Engelstalige liederen van deze beweging uit Australië slaan pas aan na vertaling door Cor in het Pidgin...

In 1996 komt hij voorgoed naar Teteringen en wordt in 1997 weer lid van de Nederlands-Belgische Provincie. Hij is op vakantiepark De Katjeskelder een graag geziene voorganger. Eenmaal per week gaat hij naar de Bredase St. Joostkapel in de Ginnekenstraat. Na afloop bij de Hema koffie met stroopwafel. Bij de viering van zijn 60-jarig priesterfeest krijgt Cor gelegenheid om een woordje te zeggen. Op zo'n moment komt hij even echt tot leven.

Recentelijk is hij afwisselend helder en afwezig. Wanneer ik daags voor zijn overlijden bij hem kom, voelt hij zich

vreselijk ziek. Hij bedankt mij en de verzorgenden en zegt dat hij gaat sterven. Hij overlijdt in de nacht van 3 februari. Een aanvankelijk rusteloze zoeker vond zijn weg en gaf op eigen wijze vorm aan zijn leven als religieus en missionaris. Hij is nu thuis!

Op vrijdag 10 februari jl. hebben we zijn leven herdacht in de kapel van Park Zuiderhout en hem begraven op ons kerkhof.

Br. JAN HELLEMONS svd overleed op 13 februari jl. in Teteringen. Johannes Adrianus (Wouwse Plantage, 3-12-1924) is de oudste van de vijf kinderen van Cornelius Hellemons en Johanna van Dijk.

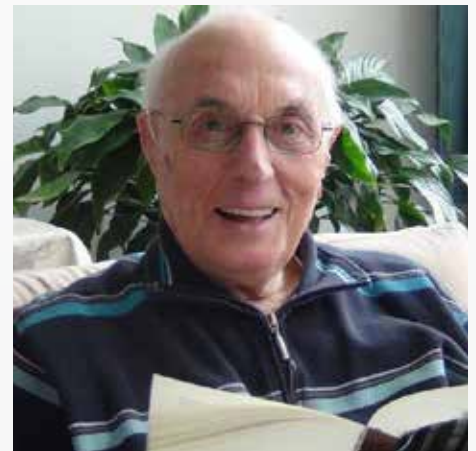
Na de lagere school werkt Jan eerst in een sigarenfabriek in Roosendaal. Daarna volgt spoedig een kantoorbaan in de Wouwse melkfabriek. Na 2 jaar gedwongen "Arbeitseinsatz" in Kiel (D) keert hij in juni 1945 daarnaar terug, terwijl hij tevens actief wordt bij verkennerij, katholieke actie, kajotters en Credopugnoclub. Jan wil, getekend door de ervaringen van WO II, meer betekenen voor de medemens. "Ik heb de Duitse tijd als vernederend ervaren. Het heeft me zeker mede beïnvloed bij mijn keuze voor de SVD." Jan gaat na zijn intrede in december 1946 werken in de keuken in Teteringen: koken voor 250-300 personen! Hij vindt het niet leuk, maar de anderen vinden het lekker. Daarnaast assisteert hij op de missieprocur. In 1952 wordt oudjeugd-leider Jan onderprefect van de uit Steyl teruggekeerde juvenisten (broeder-kandidaten).

Vanaf 1955 kookt hij in Deurne, na een spoedcursus van 14 dagen, tien jaar lang zonder veel enthousiasme, maar

hij doet het wel. Hij mist Teteringen, geeft aan dat hij misschien beter niet de eeuwige geloften had moeten afleggen. De crisis verdwijnt in Sankt Augustin (D) waar hij zich als kok verder bekwaamt. Terug in Deurne in 1961 leidt hij ook het propagandakantoor en de St. Willibrordus Boekhandel (1968-1994). Een kolfje naar zijn hand!

Zijn maatschappijvisie verschilt echter sterk van zijn medebroeders. Vanaf 1974 is hij actief in de Deurnese politiek, gelieerd aan Groen Links. En het hiërarchische denken, jarenlang in zwang in de congregatie, staat hem tegen. Dat geeft spanningen. Daarom woont Jan vanaf 1980 op zichzelf in Deurne. Hij behoudt de band met congregatie en gemeenschap. Dagelijks fietst hij naar het missiehuis, is negen jaar lid van de huisraad, blijft er koken. Ook is hij vele jaren betrokken bij de commissie Gerechtigheid, Vrede en heil van de Schepping.

In 2015 verhuist Jan met de Deurnese gemeenschap naar Teteringen. Hij voelt zich er thuis, maar zijn kwetsbare gezondheid verslechtert: onduidelijke klachten, moe, veel op bed. Hij krijgt goede zorg. Zijn toestand gaat verder achteruit en op 13 februari overlijdt hij, terwijl medebroeders bij hem waken.

Zijn laatste woorden zijn voor zijn vroegere rector Koos van Dijk: "Koos, bedankt voor alles!"

Een veelzijdig en uniek mens ging heen. Ondanks moeilijke momenten bleef hij zijn congregatie trouw. Deze barmhartige Samaritaan haalde door zijn inzet voor de commissie GVS en in de politiek op eigen wijze de wereld in al haar facetten binnen in de provincie en voerde vandaaruit ook actie. Dankbaar vierden we zijn leven op 18 februari jl. in de kapel van Park Zuiderhout. Hij rust nu op ons kerkhof in Teteringen. ■

Kees Maas svd

In gesprek met p. Peter Mertes svd

THUIS IN MONTENAU

Peter woont als praeses van een kleine contemplatieve gemeenschap in het SVD-klooster Sankt Rafaël in zijn geboorteplaats Montenau in de Belgische Ardennen.

“In 1937 ben ik als achtste kind geboren in een gezin van 4 jongens en zes meisjes. Wij hadden ondanks de oorlog een gezond thuis. Mijn vader was boer en koster van de dorpskerk. Mijn moeder was de rust zelve, mijn vader een wijs man. Toen ik 14 was verongelukte een oudere broer bij een val uit een boom. Hij zou de opvolger van mijn vader worden. Ik wilde graag naar het gymnasium in Overijse. Op een keer zat ik met vader op de hooiwagen en vroeg hem: “Moet ik nu thuisblijven voor de boerderij?” Zijn antwoord was: “Als je graag studeert, als je het kunt én als je het doet, dan moet je je eigen weg gaan. Wij moeten zien dat we hier klaar komen.” Ik ging naar het college. Daarna volgden noviciaat en filosofie in Heide, theologie in Teteringen en Tilburg. En in 1965 mijn priesterwijding samen met vijf klasgenoten. Ik rekende op een benoeming voor Congo of Brazilië. Leraarschap in België had ik immers uitdrukkelijk uitgesloten. Het werd de opdracht prefect en godsdienstleraar te worden aan het college in Overijse.

Met zware voeten ging ik naar mijn oude school, bang dat ik mijn taak niet aan kon. Tien jaar zou ik leraar en prefect zijn. Er kwam nog van alles bij: verantwoordelijkheid voor de fraters die in Leuven hun priesterstudie volgden, huisoverste, een licentiaat-studie theologie en in 1971 mijn benoeming tot provinciaal van de Belgische SVD-provincie. Ik kon maar overeind blijven door soms van zondagmiddag tot maandagavond tijd voor bezinning te nemen in een klooster van de Clarissen of de Benedictijnen. In 1977 verhuisde ik naar Montenau. Met twee medebroeders leefde ik er in ons klooster. Graag had ik toen als provinciaal willen stoppen, maar ik werd herkozen. Drie jaar later werd mijn verzoek om een sabbatjaar door Rome ingewilligd.

Keerpunt

Bij de Soeurs de Bethléem die als Kart-

p. Peter Mertes svd

huizers leven in Aix Les Bains in de Franse Alpen, leefde ik toen een jaar. Het was ontzettend afzien in confronterende stilte. Alleen eten op je kamer.

Slechts twee keer per jaar met elkaar praten op tweede kerst- en paasdag. Moeilijk voor mij maar ook onthullend, toen de abdis haar medezusters vroeg wat ze beleefd hadden in die vier adventsweken. Welbespraakt brachten ze hun kostbare ervaringen naar voren: vruchten van het uithouden van stilte. Na negen maanden was ik overtuigd dat het goed was geweest. Ik belde naar Rome voor een afspraak met pater generaal Heekeren. De gesprekken met hem over mijn wens de missionair-contemplatieve kant uit te gaan, verliepen goed. Met de woorden “De orde heeft eene geistliche Spritze nodig” gaf hij me toestemming mijn weg verder te gaan.

Mijn medebroeders in België overtuigen van mijn keuze was andere koek. In een gemeenschappelijke vergadering op tweede pinksterdag 1981 kwamen er veel kritische vragen. Pas toen de oude pater Van Keulen het woord nam en me in bewogen woorden ondersteunde, kantelde de vergadering en stemde in.”

Kluzenaar

Zes jaar bracht Peter alleen door in een klein huisje in de buurt van de Foyer de Charité in Moresnet, niet ver van Aken. Hij liet zich o.a inspireren door Charles de Foucauld, die zocht naar het verbor-

gen leven van Christus toen hij leefde in Nazareth als arme en stille arbeider vóór zijn openbare leven. “Ik leefde eenvoudig en maakte tijd en energie vrij voor stilte en gebed. Je wordt dan geconfronteerd met de donkere stilte van God. Dat is niet altijd een hiep hiep hoera-ervaring, wel een beleving van de onuitsprekelijke grootheid van God. In 1986 bracht ik twee maanden door in Beni-Abbes, Algerije, waar Charles de Foucauld leefde. In de woestijn vallen alle bijzaken weg: er ontstaat ruimte om Gods wil in je eigen hart te kennen.”

Heb je een wijze raad voor je jonge medebroeders?

“Je vraagt me naar een “Geistliche Spritze”? Ik denk dan aan mijn eigen spirituele leidsman Marcel Legaut, een mathematicus die gefascineerd is geraakt door de innerlijke kracht van het menselijk leven. In zijn geest zou ik hun willen aanraden:

- in kleine groepen te leven, beziel door de innerlijke kracht van de leden,
- sober te zijn in hun uitingen,
- bezorgd voor bezinning,
- iedereen op weg te zetten naar verdieping van hun eigen leven.

Ik hoop dat hun aanwezigheid andere christenen ertoe aanzet hun eigen levensweg te gaan. De kerk kan haar opgave niet waardig voltrekken zonder hen.”

Paul Wensing

SVD Nederland/België

Op 14 december verdedigde onze **Congolese medebroeder Guillaume Bumba** aan de K.U. Leuven zijn thesis "Dansen op het ritme van de jongeren in de Democratische Republiek van Congo: de Lunda jongeren als bewerkers van verandering". Guillaume wilde vooral laten zien hoe de jongeren in die streek, zonder werk en praktisch aan hun lot overgelaten, er toch in slaagden een eigen identiteit en een eigen plaats in hun gemeenschap op te bouwen en zo op hun manier een belangrijke bijdrage leveren aan het veranderingsproces in die gemeenschap. Na twee uur ondervraging door de juryleden hield promotor prof. Filip De Boeck de "laudatio", waarin hij o.a. zijn waardering uitsprak voor wat de SVD gedaan heeft en nog doet op het vlak van culturele antropologie.

Het gezamenlijke project van **de volgelingen van de H. Arnold Janssen te Amsterdam, "Kiemkracht"**, gaat verder in zijn ontwikkeling. Vier dagen voor Kerstmis organiseerden ze een **kerstmaaltijd** voor al hun bezoekers. Met financiële steun van de SVD-medebroeders en de SSps-Zusters en de medewerking van de regioparochie Clara-Franciscus konden ze dit kerstproject uitvoeren. Onder de 40 gasten waren ook vluchtelingen. Pastoor Leo Nederstigt was blij te kunnen deelnemen. Vóór de maaltijd vertelde medebroeder Sedfrey Nebres hoe onze stichter in diep geloof op kerstavond te Steyl in processie het kerstkind de kerk indroeg en in de kribbe neerlegde. Na deze inleiding ging het kerstkind bij alle gasten van hand tot hand, als symbool van het ontvangen van het kind in de kribbe in ieders eigen hart. Daarna liet iedere gast zich het eten smaken. Kerstliederen droegen bij aan dit feestelijk samenzijn. Het was een dankbare ervaring van solidariteit!

Kerstmaaltijd

Bert Bijnen, oud-redactielid ROND

Op 12 februari jl. overleed in Deurne **de heer Bert Bijnen** op 80-jarige leeftijd. Zijn loopbaan als docent Nederlands begint in 1961 in Hulst. Na negen Helmondse schooljaren is hij tot 1997 docent aan het Willibrord Gymnasium in Deurne. Hij regisseert, acteert, schrijft toneelstukken, een musical en (gelegenheids-)gedichten. Tijdens zijn lidmaatschap van het Noord-Brabants Genootschap is hij medeoprichter van het literair café Deurne. Hij zette zich in voor de dr. Anna Terruwstichting en was lid van het kerkbestuur van de voormalige H. Geestparochie in Deurne. Hij is medeauteur van de jubileumboeken over het Deurnese Missiehuis en het Willibrord Gymnasium. **Vanaf 2011 was hij lid van de redactie van ROND**, waar hij zich vanaf het begin thuis voelde. Hij interviewde en schreef over mensen met een missie om de goede boodschap van het evangelie uit te dragen. In 2016 werd hij ziek en nam hij node afscheid als redactielid. Wij condoleren zijn vrouw, (klein-) kinderen, overige familie en vrienden van harte. Een betrokken en warm persoon is van ons heengegaan.

Pastoor Tonnie van Steen svd 100 jaar: ook buiten de kerk geroemd! Op zondag 12 februari jl. - zijn geboortedag - vierde p. Tonnie van Steen zijn 100ste verjaardag in "zijn" parochiekerk te Heusden

met een enthousiaste eucharistieviering. 's Ochtends arriveerde hij met enkele medebroeders vanuit Teteringen, waar hij sinds november jl. woont. De bomvolle kerk zingt de oud-pastoor toe dat hij nog lang mag leven! Tonnie laat weten hoe hij zich voelt met de woorden: "Zalig zij die mij laten voelen dat ik geliefd en geacht ben en nog meetel." Na de eucharistie de receptie, rijkelijk en gezellig: 250 mensen komen "hun pastoor" de hand schudden en feliciteren en bedanken hem. Een parochiaan zegt van hem: "Het is de eenvoud die hem zo bijzonder maakt. Hij is de soberheid zelf en geeft alles wat hij heeft weer weg. Tonnie is een sympathieke man met een luisterend oor voor iedereen". En een ander: "Hij stond midden in de samenleving. Dankzij hem is de drempel naar de kerk verlaagd."

Medebroeder Silvester Eko (Nieuwegein) heeft zich aangesloten bij het programma **"School van de Vrede"** van de Utrechtse San Egidio-gemeenschap. Dit is een zaterdagmorgenprogramma voor kinderen in een achterstandswijk in Utrecht. Ze worden thuis opgehaald, maken onder begeleiding huiswerk en doen spelletjes. Via de kinderen groeit het contact met de ouders.

Het SVD-generaalat heeft drie medebroeders voor onze provincie benoemd: **p. Albert Toppo** (India); dit is zijn eerste benoeming; hij is op 21 januari jl. priester gewijd. **P. Anthony Tran Sang Xuan** (Vietnam), nu missionaris in Paraguay. **En theologiestudent Antony Varghese Maniacherry** (India); ook voor hem de eerste benoeming. Na zijn wijding komt hij naar onze provincie. Alle drie van harte welkom!

Wim Wijnten svd

Rond 1990 begon de SVD vanuit Polen een **kleinschalige missie in Wit-Rusland en enkele jaren later ook in Rusland en zelfs in Siberië**. De omstandigheden waren moeilijk en gecompliceerd. Kritische stemmen zeiden: “Waar beginnen jullie aan? Jullie steken je in een wespennest - jaren van communistische overheersing, een vijandige Orthodoxe Kerk.” De beginjaren waren inderdaad zwaar, maar de Poolse missionarissen vonden een soort anker in de katholieken van Poolse afkomst. Door voorzichtig te werk te gaan vonden de SVD’ers hun weg en konden ze veel wantrouwen wegnemen. Waar mogelijk wordt samengewerkt met congregaties van zusters, onder wie ook de missiezusters Dienaressen van de Heilige Geest (SSpS). De confraters in Wit-Rusland en Rusland vormen samen de SVD Oeral Regio. Momenteel is een veertigtal broeders en paters werkzaam in deze twee landen. Zij komen uit 9 verschillende landen: Polen, Slowakije, Rusland, Duitsland, Vietnam, India, Indonesië, Togo en Congo. Tot op de dag van vandaag wordt hun verblijf bemoeilijkt door stringente visumeisen en verblijfsvergunningen. Hun missionaire werkwijze blijft kleinschalig en niet te opzichtig, maar is wel veelzijdig, multicultureel en binnen hun mogelijkheden, met veel aandacht voor gerechtigheid, vrede en het behoud van de schepping. De Indiër p. Niran Veigas schrijft: “In onze Oeral Regio proberen wij op onze eigen wijze ons in te zetten voor het realiseren van gerechtigheid, vrede en de integriteit van de schepping.”

Migrantenapostolaat in St. Petersburg

P. Baltasar Lukem uit Flores, Indonesië, heeft in St. Petersburg de pastorale zorg voor de katholieke Koreaanse gemeenschap. De zondagse eucharistievieringen in de Koreaanse taal worden bijgewoond door zo’n 40 tot 60 kerkgangers. Elke woensdag heeft hij de viering met de leden van het Marialegioen. Hij ervaart de Koreanen als warmhartig en begaan met het lot van minderbedeelden en armen. Bijzonder interessant is zijn verhaal over de Indonesische gemeenschap. Er verblijven zo’n 90 Indonesiërs in de stad, hoofdzakelijk studenten. On-

p. Baltasar Lukem en Koreaanse kerkgangers

der hen zijn katholieken, protestanten, moslims, boeddhisten en hindoes. Twee keer per jaar komt de hele groep samen om over gemeenschappelijke belangen te spreken en om te ontspannen. Deze bijeenkomsten bevorderen de onderlinge solidariteit. Katholieken en protestanten beoefenen de oecumene door een maandelijks bijeenkomst van dialoog en gebed.

Het Baranovichy District in Wit-Rusland

Br. Corneliusz Konsek vertelt dat Wit-Rusland als buur van Rusland in taal en cultuur veel overeenkomsten vertoont met dat land. De SVD is met vijf medebroeders werkzaam in zes parochies in en rond de plaats Baranovichy. Zij werken daar nauw samen met de zusters Missionarissen van de Heilige Familie. In samenwerking met deze zusters worden dagelijks maaltijden bereid voor 40 à 60 armen en daklozen. Twee keer per week worden zieke en eenzame mensen uitgenodigd voor een broodmaaltijd met een kop warme soep in de eetzaal van de zusters. Zieken worden regelmatig thuis bezocht en waar nodig wordt gezorgd voor een huisbezoek door een arts. Vluchtelingen uit Oekraïne krijgen steun bij hun aanvragen voor een legaal verblijf in het land. Door armoede, alcoholisme en drugsverslaving zijn er relatief veel gehandicapte kinderen en kinderen met

het syndroom van Down. Er zijn speciale programma’s waarmee deze kinderen vaardigheden worden bijgebracht en waarin veel aandacht wordt gegeven aan hun menselijke waardigheid. Twee keer per week komen mensen bijeen die deelnamen aan het Alcoholisten Anoniem Programma (AA). De ervaring heeft geleerd dat dit programma betere resultaten geeft als het hele gezin er bij betrokken is. Naast alcoholisme is drugsverslaving, vooral onder jongeren, een groot probleem. Het zijn geen wereldschokkende activiteiten, ook niet gericht op structurele onrechtvaardigheid, maar wel praktische activiteiten gericht op de noden van mensen dichtbij.

In de Russische stad Tambov heeft de SVD de leiding van de kerk van de Kruisverheffing. Op verzoek van de bisschop heeft deze parochie niet alleen de verantwoordelijkheid voor de Russische katholieken, maar ook voor het internationale studentenpastoraat. De studenten komen uit alle werelddelen, maar

p. Germain Mukinisia temidden van studenten

vooral uit Afrika. P. Germain Mukinisia uit Congo vertelt dat hij eens in de maand de eucharistie viert met de katholieke studenten. Terwijl Russisch de hoofdtal is in de viering, worden de schriftlezingen en de preek in verschillende talen gedaan. In samenwerking met de zusters SSpS worden gezamenlijke maaltijden, conferenties, kleine discussiegroepen en andere activiteiten georganiseerd. ■

Herman Wijtten svd